

**Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 298/2025 vp**

## **Vastaus kirjalliseen kysymykseen hallituksen ilmastotoimettomuuden talousvaikutuksista**

**Eduskunnan puhemiehelle**

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Inka Hopsu vihr. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 298/2025 vp:

Onko valtiovarainministeriö tai jokin toinen taho arvioinut hallituksen toimeksiannosta sen ilmastotoimettomuuden taloudellisia vaikutuksia kokonaisuutena,

onko hallitus valmis tekemään lisätoimia päästöjen vähentämiseksi, jos se vaikuttaisi positiivisesti julkisen talouden tilaan,

kuinka suuriksi valtiovarainministeriö tai jokin toinen taho hallituksen toimeksiannosta on arvioinut hiilinieluyksiköiden ostamisesta seuraavat kustannukset,

kuinka suuriksi valtiovarainministeriö tai jokin toinen taho hallituksen toimeksiannosta on arvioinut fossiilittoman liikenteen tiekartan laiminlyönnistä johtuvat RRF-rahoituksen tulonmenetykset,

kuinka suuriksi valtiovarainministeriö tai jokin toinen taho hallituksen toimeksiannosta on arvioinut kansallisten päästöoikeuksien mitätöinnin taloudelliset vaikutukset sekä

kuinka paljon lisävelkaa tai lisäsopeutustoimia hallitus arvioi joutuvansa ottamaan tai tekemään päästölisäysten vuoksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtiovarainministeriö ei ole arvioinut hallituksen toimeksiannosta sen ilmastotoimettomuuden taloudellisia vaikutuksia kokonaisuutena. Nykyistä tietoa on koostettu vuoden 2025 ilmastovuosisikertomuksessa. Ilmastovuosisikertomus annetaan ilmastolain mukaan vuosittain. Siinä tarkastellaan päästö- ja nielukehitystä, toimien riittävyyttä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi, lisätoimien tarvetta sekä keskipitkän aikavälin ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmien tavoitteiden ja toimien toteutumista. Lisäksi käsitellään sopeutumissuunnitelmaan sisältyviä toimia.

Mahdollisten lisätoimien vaikutukset ovat tyypillisesti kasvua hillitseviä, joten kysymys lisätoimista päästöjen hillitsemiseksi on tässä mielessä lähinnä teoreettinen. Hallitus voi tietenkin harkita lisätoimia päästöjen hillitsemiseksi, jos ne vahvistavat julkista taloutta, ja yhteiskunnan kokonaishyvinvoinnin näkökulmasta lisätoimet olisivat tarkoituksenmukaisia.

Valtiovarainministeriö ei ole arvioinut hallituksen toimeksiannosta arvioinut maankäyttösektorin (LULUCF) hiilinieluyksiköiden ostamisesta aiheutuvasta kustannuksesta.

Suomen ilmastopaneeli on tieteellinen ja riippumaton asiantuntijapaneeli, jonka rooli ja tehtävät on määritelty ilmastolaissa. Ilmastopaneelin selvitykset ja kannanotot tehdään tieteellisin perustein, paneelin monitieteistä asiantuntemusta hyödyntäen. Ilmastopaneelin arvion mukaan, mikäli Suomi käyttäisi joustoja ja ostaisi yksiköitä 83 Mt CO<sub>2</sub>-ekv. alijäämän kattamiseksi, kustannukset vaihtelisivat 830 miljoonasta eurosta (10 €/t CO<sub>2</sub>-ekv) 4,15 miljardiin euroon (50 €/t CO<sub>2</sub>-ekv). Ilman joustoja alijäämä olisi 110 Mt, jolloin kustannukset nousisivat 1,1 miljardista eurosta 5,5 miljardiin euroon.

Marinin hallituksen ilmasto- ja energiapoliittisen ministerityöryhmän linjauksen (18.1.2023) mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö asetti poikkihallinnollisen virkатыöryhmän maankäyttösektorin nettonieluja vahvistavien toimien selvitys- ja valmistelutyöhön Suomen maankäyttösektorin muuttuneen toimintaympäristön seurauksena. Työryhmä arvioi hiilinieluyksiköiden ostamisesta koituvia kustannuksia osana velvoitekauden 2021–2025 alijäämän hyvittämistä. Kustannusten suuruus riippuu yksikkö hinnasta, joka vaihtelee merkittävästi. Jo hinnalla 20 €/t CO<sub>2</sub>-ekv. kustannukset nousisivat miljardiluokkaan.

Jäsenvaltiot neuvottelevat parhaillaan elpymis- ja palautumissuunnitelmien päivityksestä laajasti, komissio 4.6.2025 antaman suunnitelmien yksinkertaistamista koskevan tiedonannon perusteella. Myös Suomi neuvottelee komission kanssa suunnitelman päivityksestä Suomen EU-rahoituksen saannon varmistamiseksi. Neuvottelut päivityksestä ovat kesken. Ajantasainen arvio asiasta voidaan valmistella suunnitelman päivityksen jälkeen.

Hallituksen esityksessä HE 22/2018 arvioitiin, että vuosien 2021–2030 noin 7 Mt CO<sub>2</sub>-ekv. vastaavien päästöoikeuksien mitätöintien valtiontaloudelliset kustannukset olisivat noin 160 milj. euroa päästöoikeuden keskihinnalla 23 €/t CO<sub>2</sub>-ekv. Suurin osa taakanjakosektorin päästövähennystoimista arvioitiin olevan tätä hintaa selvästi kalliimpia. Jouston käyttäminen parantaisi näin ollen taakanjakosektorin päästövähennysvelvoitteen saavuttamisen kustannustehokkuutta. Valtiovarainministeriö ei ole tietoinen muista virallisista kansallisten päästöoikeuksien mitätöinnin taloudellisten vaikutusten arvioista.

Ilmastovuosikertomuksen mukaan Suomen ilmastolaissa asetettujen päästövähennystavoitteiden ja EU:n LULUCF-asetuksen velvoitteiden saavuttaminen edellyttäisi lisätoimia. Lisätoimien taloudelliset vaikutukset ja siten vaikutus lisäsopeutukseen tai velkaan määrittyvät toimien valinnan jälkeen. Toimet tulisi valita ensisijaisesti kustannustehokkuusjärjestyksessä.

Helsingissä 14.10.2025

Valtiovarainministeri Riikka Purra